

"Stajerc" izhaja vsaki ponedeljek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko postopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 17.

V Ptuj v nedeljo dne 25. aprila 1909.

X. letnik.

Veleposestniki ptujskega okraja, pozor!

V torek, 27. aprila dopoldne se bode izvršila glavna bitka med pristaši gospodarskega dela in nasprotniki. Sveta dolžnost slehernega veleposestnika je, da pride k volitvi in odda svoj glas dosedanjemu zastopu. Gre se zato, ali bode mogel okraj svoje gospodarsko delo nadaljevati, ali pa bodejo to nasprotniki preprečili.

Veleposestniki! Na Vam leži odločitev! Pridite torej vsi kot en mož in zberite se že pred 8. uro v Osterbergerjevi gostilni v Ptuj. Nikdo naj ne manjka! Tu ne velja noben izgovor. Vsakdo, kdor je za napredek v našem okraju, mora priti! Tako bode zmaga naša.

Veleposestniki, pokazali ste pri zadnjih volitvah, da ste možje, ki se ne daje zapeljavati. Rešite tudi ta pot čast okraja.

Pridite vsi in volite ednoglasno naše dosedanje izkušene kandidate!

Volitve v okrajni zastop ptujski!

Spoštovani volilci iz veleposestva!

Volitev za okrajni zastop iz veleposestva vsi se v torek dne 27. aprila t. l. ob 9. uri predpoldnem v pisarni okrajnega zastopa (na starem rotovžu) na glavnem trgu v Ptuj.

Odstopivši okrajni zastop je svojo dolžnost in obljubo popolnoma storil in opozorimo Vas na naše Vam predloženo poročilo o tem delovanju.

Prazne besede bi to delovanje ne označile tako dobro, kakor zamorejo to številke storiti. In te številke govornijo jasno ter brezobzirno. One nam povejo, da prejšnji okrajni odbor tekom desetletij ni ničesar za okraj storil, da je pa vkljub temu zapustil čez 22 tisoč kron dolga. S tem velikim dolgom pričel je sedanji napredni okrajni zastop. Vkljub temu je tekom štirih let izvršil za okraj velevkoristno gospodarsko delo. Vse kar se je na polju cest, prometa, živinoreje, kmetijstva sploh storilo, je plod nestrankarskega naprednega dela. Tega ne more nikdo zanikati! Zato pa tudi z mirno vestjo pred volitve stopimo. Okraj ima v zadnjem letu čez 35 tisoč kron čiste ga preostanka in bode torej zamogel v kratkem okrajne doklade zopet znižati. Kdor je pregledal okrajne račune, bode videl, da je to resnica in da je torej napredno gospodarstvo naravnost v zornu.

Previdni smo, da bodo spoštovani volilci za to trudopolno delo odstopivšemu okrajnemu zastopu toliko priznanja dali, da bodo dosedajnega načelnika in njegove sodelavce zopet volili. Volite toraj, Vi možje iz veleposestva, gospodarstveno in napredno misleče veleposestnike, ter volite brez ozira na narod!

Le skoz složno postopanje, vseh je mogoče nekaj doseči. Le z združenimi močmi je mogoče,

za okraj koristno delovati in okraj gospodarsko povzdigniti v prid in blagor vseh.

Nasprotniki trosijo sicer najrazličnejše laži okoli. Ali kateri pametni kmet se bode na te limanice vsedel? Na njih delih jih bode izpoznali, pravi sv. pismo, — in veliko izvršeno delo govori za naprednjake.

Spoštovani volilci! Odločite v torek 27. aprila t. l., če ste z dozdajnim okrajnim zastopom zadovoljni in če da, tak volite sledeče gosposode:

1. Martin Čeh, veleposestnik pri sv. Marku.
2. Franc Čeh, veleposestnik v Levanjcih.
3. Rihard Klamer, grajščak v Ebsensfeldu.
4. Anton Merkuš, veleposestnik v Gornji-Pristavi.
5. Jožef Ornig, veleposestnik v Ptuj.
6. Kvido pl. Pongratz, grajščak v Dornovi.
7. Maks Straschill, veleposestnik na Bregu.
8. Jakob Šampa, veleposestnik v Levanjcih.
9. Franc Schosteritsch, veleposestnik pri Sv. Vidu in
10. Maks Ulm, grajščak v Zaverču.

Nujni važni opomin: Volilci, zberite se na volilni dan, to je v torek, 27. aprila t. l. pred 8. uro zjutraj v Osterbergerjevi gostilni v Ptuj, gospodska ulica, kjer se Vam bodo volilne listike izročili in ne pozabite volilne izkaznice seboj prinesiti.

Ne pustite se od praznih besed narodnjaške gonje zapeljavati. Kajti okrajni zastop nima ničesar s politiko ali narodnost opraviti. Vsaka stvar na svoje mesto. Politična društva naj se brigajo za politiko. Okrajni zastop pa ima edino to nalogo, da gleda natanko, da se denar okrajnih doklad prebivalstvu koristno porabi.

Pridite toraj točno, ker le tisti volilci, kateri bodo pravočasno prišli, se zamorejo udeležiti volitve volilne komisije in ravno sestavek volilne komisije je za izid volitve odločen.

Naše geslo pri teh kakor pri vsakih volitvah je in ostane:

kmet za kmeta!

In ker dobro vemo, da je to geslo ljudstvu na srce priraščeno, zato smo prepričani, da zmaga poštna kmetjska stvar.

Volilci veleposestniki! Nikdo naj ne ostane doma, češ, brez mene bode tudi šlo. Treba je, da se zbere čimveč glasov na naše može! Torej pridite vsi!

Volilni odbor.

Volilci okrajnega zastopa ptujskega!

Volitve v ptujski okrajni zastop so že razpisane in se bodejo koncem tega meseca izvršile. Prvaki napenjajo vse moči, da bi dobili okraj v svoje roke. Dvajset let so imeli zastop prvaki v roki in dvajset let niso prav ničesar storili. Ko pa so naprednjaki res velkanskospodarsko delo izvršili, zdaj ko so naprednjaki čez 22 tisoč kron prvaškega dolga poplačali, zdaj ko so naprednjaki celo vrsto prepotrebnih cest zgradili, mostove popravili, živinorejo dvignili, zdaj ko so naprednjaki vkljub temu že čez 30.000 kron prihranili, zdaj ko bodejo v kratkem okrajne doklade znižali, — zdaj hočejo prvaki zopet okrajni zastop v svoje kremplje dobiti, da bi uvedli staro gospodarstvo zanemarjenja in zlorabljenja javnih denarjev. Volilci! Ne pustite se zapeljavati od tistih ljudi, ki so tekom 20 let dokazali, da nočejo in ne morejo ničesar storiti, kar bi bilo ljudstvu v korist! Volimo složno in ednoglasno dosedanji okrajni zastop. Kdor je za gospodarsko delo, bode volil z naprednjaki, kdor pa je za politično gonjo, ta bode volil za prvake! Z veseljem sicer lahko konstatiramo, da je napredna zmaga skoraj zasigurjena. Prvaki so sicer lazili okoli veleposestnikov in jih skušali na vse mogoče načine pridobiti v svoje grde politične namene. Ali veleposestniki so resni možje in ne otroci; zato ne dajo ničesar na prazne besede, temveč edino na delo. Oni vidijo, čisto natanko, da je na-

predni zastop izvršil veliko gospodarsko delo, ljudstvu, prebivalstvu v korist. In istotako vedo veleposestniki čisto natanko, da prvaki začasa svojega vladanja v okrajnem zastopu sploh ničesar storili niso. Zato bodoje veleposestniki v pretežni večini volili s sedanjim naprednim okrajnim zastopom. Brez vsacega bahanja torej lahko rečemo, da je napredna zmaga pri volitvah v okrajni zastop gotova stvar in da je vso nasprotniško hujskanje, vsa gonja in vse obrekovanje brezuspešno. Brenčiči in njih zavezniki ne bodoje ptujski okrajni zastop nikdar več v roke dobili. Oni so itak že svoj čas dovolj denarja zaslužili... Zmaga je iz stvarnih razlogov gotova stvar. Ali nam se gre zato, da se zbere na sedanji okrajni zastop čim več glasov, da pride tudi sleherni volilec veleposestva na volišče in odda svoj glas. Nam se gre zato, da izve enkrat javnost, da je prebivalstvo ptujskega okraja v pretežni svoji večini zadovoljno s sedanjim pametnim gospodarstvom okraja. Zato, veleposestniki, pokazajte, da veste ločiti zrnje od slame, da ste nevstrašljivi možje, da ne marate za nesrečno narodnostno gonjo in politikovanje! Pokazajte svojo moško čast in pošteno hvaležnost za storjeno delo in pridite torej natančno volitve vsi ter volite ednoglasno napredne dose-danje kandidate.

* * *

Zavijanja najgreje vrste si dovoljuje neki liberalonski jezuit. S poštenimi sredstvi se ta mož ne more boriti proti ptujskemu okrajnemu zastopu. Zato se bori z lažjo. V izkazu svojega delovanja je ptujski okrajni zastop tudi napisal, da je daroval 409 K za šolo za pletenje korb. Dopisun narodnjaških listov, ki je gotovo iskati v osebi znanega značajnega nadučitelja Ogorelca v sv. Barbari, pa trdi, da pletarska šola v Barbari ni dobila ničesar od okraja. S tem hoče dopisun sumničiti, da je račun okraja napačen. Mi pribijemo dejstvo, da je okrajni zastop ptujski resnično daroval 409 K za pletarsko šolo na Bregu pri Ptujju in kdor kaj drugega trdi, je navadni lažnik. Pa amen!

Proti g. Orniku gre seveda glavna gonja prvaških nasprotnikov okrajnega zastopa ptujskega. Pri temu hočemo le dve resnici pribiti: 1. Načelniku g. Orniku in z njim celemu okrajnemu zastopu so tudi slovensko-zagrizeni člani okrajnega zastopa že večkrat na javnih sejah javno in odkrito svoje zaupanje in svojo zahvalo izrazili. Prvaški zastopniki v okrajnem zastopu so torej zadovoljni in hvaležni za Ornigovo gospodarstvo. — 2. Lavantinski knez in škof dr. Jeglič je sam javno izrazil g. Orniku svojo prisrčno zahvalo za njegovo gospodarsko delo! To so resnice, ki se ne dajo izbrisati! Kaj pravijo k temu prvaki in njih listi?!

Zgradbo ceste Polenšak-Sv. Tomaž (Bratislavec) je ptujski okrajni zastop moral ustaviti. Vzrok: prvaška gonja. V zadnjem hipu namreč, ko je bilo vse že urejeno, vložili so od gotovih oseb nahujskani možje protest, tako da se je morala zgradba ustaviti. Protest so vložili: župan Franc Schori, župnik Valenko v Polenšaku, Cvetko, Poznič, cerkveni ključar Šamperl, Tomaž Vezjak, Jurij Lovrec, Jurij Vilčnik, Franc Munda, Joh. Bec, Anton Ravšelj, Alojz Lajh in Franc Savec. Ti možje so torej krivi, da se je zgradba velepotrebne ceste ustavila. Zakaj so to naredili? Pravijo, da jim določena terasa ne dopade. Res je pa, da je nadučitelj Ogorelec sam izdelal načrt, ki pa se seveda ni sprejel. Vsled tega je Ogorelec bržkone vplival na omenjene možakarje, da vložijo protest. Po mnenju gotovih prvaških gospodov bi se morale torej ceste tako graditi, kakor komandira to učitelj Ogorelec. To se seveda nikdar ne bode zgodilo. Opozarjamo le ljudstvo na počenjanje te gospode. Cesta je velepotrebna in vendar so iz golega sovraštva do naprednega okrajnega odbora zgradbo ceste preprečili. Koliko tisočakov, ki bi jih tamošnja ljudstvo zaslužilo, je splavalo s tem po vodi! Le tako naprej, prvaki! Ljudstvo bode vsaj izprevidilo, da vi prvič sami ničesar nočete delati in da drugič celo napredni okrajni odbor ovirate v njegovem pametnem gospodarskem delu!

Deželnozborski volilci, pozor!

Prihodnji mesec se vršijo deželnozborske volitve na Štajerskem. V sosedni naši koroški deželi je kmetijsko ljudstvo nemške in slovenske narodnosti pred par tedni dokazalo, da ne mara več nazadnjaške vlade. Vkljub temu, da so se na Koroškem nemški klerikalci in slovenski prvaki združili, zmagala je napredna kmetjska stvar. Ze to nam bodi in na Štajerskem znamenje, da moramo tudi tukaj prodreti. Kmet za kmeta, to je in ostane naše geslo!

Zakaj se gre? Neznosna narodnostna gonja napravila je iz vseh javnih zastopov politikum. Nastavljanje, prestavljanje uradnikov in učiteljev, plače teh slojev, sodnijske šege in navade, poduk v šolah, — vse to je politikum. Za politična vprašanja pa je treba, da se ima mase ljudstva za seboj. In zato so izrabljali prvaki gospodje vedno kmetjsko in obrtniško ljudstvo v svoje politične namene. Tega dejstva ne more nikdo več zanikati. Vsako vprašanje, naj bi bilo še tako gospodarskega značaja, našemili so prvaki s svojimi političnimi cunjami.

Deželni zbor je na vsak način gospodarska uredba. Kar je občina v malem, to je in mora biti deželni zbor v velikem. Brigati se mora izključno za gospodarska vprašanja in vse drugo mu mora biti postranska stvar. Prvaki pa hočejo dobiti tudi v štajerskem deželnem zboru večji vpliv, da bi i tja zanesli svojo politiko. Ni res in ni res, da se gre prvakom pri temu za slovensko ljudstvo. To ljudstvo jim je pač dobro kot „stimmvieh“, ali drugače jim je deveta brigada. Le politiko, veleizdajalsko svojo sovražno politiko hočejo tudi v štajerskem deželnem zboru udomačiti. Na Češkem je ta panslavistična politika onemogočila vsako resno delo tamošnjega deželnega zbora. Zaradi češke narodnostne gonje se tam deželni zbor vedno zaključil in ljudstvo trpi.

Istotako hočejo prvaki ubiti delovanje našega štajerskega deželnega zbora. Kajti oni naglašajo v prvi vrsti svoje staro geslo: Proč od Gradca. Kaj pomeni to geslo? Nič drugega nego da se raztrga naša zelena Štajerska. Prvaki hočejo razbiti to lepo deželo in združiti spodnji del Štajerske s Kranjsko. Kaj bi to pomenilo? Pomnilo bi, da bi mi Štajerci morali plačavati dolgove, ki so jih srbski prijatelji na Kranjskem napravili. Mi bi morali plačavati za zadolženo Kranjsko. Mi bi morali vzdrževati prvaške višje šole na Kranjskem. Mi bi morali plačavati višje sodnje na Kranjskem. Štajerski denar naj bi torej promalinal na Kranjsko. To je prava zmisel vsega prvaškega stremljenja.

Proti temu se mi naprednjaki že več kot deset let borimo in hočemo to tudi v naprej storiti. Naš program je, da ostane Štajerska nerazbita, nerazrušljiva edina dežela, da živijo na Štajerskem Nemci in Slovenci združeno in brez sovraštva drug poleg drugega, da se pusti vsa neumna politika ob strani in da se deluje edino za zboljšanje gospodarskih razmer.

Naprednjaki, pozor!

Naša stranka postavila bode svoje kandidate v treh okrajih i. s.: 1. V okraju Ptuj-Ormož. — 2. V okrajih Maribor-Sv. Lenart, Zg. Radgona in Ljutomer. 3. V okrajih Slov. Bistrica-Konjice. — Volilci teh okrajev naj se pripravljajo in naj ne pustijo nasprotnikom volilne listke popisavati. — V ostalih volilnih okrajih ne bomo naprednjaki svojih kandidatov postavili in tudi ne svoje glasove oddali. Mi se ne moremo ogreti ne za klerikalno-farško, ne za dohtarsko-narodno stranko. — Naše kandidate objavimo zanesljivo v prihodnji številki! Naprednjaki, na delo!

Velikanski škandal v klerikalni kmetjski zvezi. Kakor znano, je načelnik klerikalne „kmetjske zveze“ znani poslanec Ivan Roškar. O istemu Roškarju poročajo zdaj listi, da je bil l. 1880 hlapec v Wagnitzu in je kot hlapec ustrelil svojo gospodinjjo Johano Hammerl. Zato je bil takrat na dve leti ječe obsojen in

jih je tudi odsedel. Roškar trdi, da je bila le nesreča. Čudno pa je le to, da sta se takoj dejanski pričli, mož in sin ustreljene Hammarl odpovedali pričevanju. Kaj je na tem? Naj stvar že kakor koli hoče, eno pa je gotovo: Načelnik klerikalne stranke na Štajerskem, poslanec Ivan Roškar je svoj čas ustrelil svojo gospodinjjo. Radovedni smo, če bodoje držali klenj tega moža še naprej v svoji sredi.

Na volitve se narodnjaki kakor klerikalci na vse mogoče načine pripravljajo. Zlasti narodnjaki prererajo shode, po katerih obljubo ljudstvu seveda deveta nebesa, ako bi jih telo izvoliti. Ti narodnjaki so res čudni, otu-ljudje! Svoje kričavo „prepričanje“ ponujajo kakor judovski krošnjari svoje blago. Na glas vprašanja pa ne odgovorijo. Ta vprašanja Ali so narodnjaki za to, da se Štajerska razdeli ali ne? Ali se hočejo združiti s Kranjci? Ali se na veleizdajalski način ogrevajo za Štajersko? Zakaj jim je politika več nego gospodarstvo? V državni zbornici so prvaki dokazali, da jim ne gre za drugega nego za narodnostno gonjo. Pečali so se tam edino z uradniškimi vprašanji in straniščinami napisami. Istotako ti od celjskih dohtarjev odvisni gospodje v želnem zboru ničesar ne uganjali, nego pa narodnjaško politiko! Zato bomo mi skrbno da se narodnjaki ne izvolijo!

Kmetjski stranki se imenujeta liberalno-rodnjaška in klerikalna stranka naših prvakov. Ko bi bili to res, morali bi se zavzemati za kmetjske kandidate. Tega pa ne storijo! Sled je postavljeno od prvakov za deželnozborske kandidate šest (6) prvaških dohtarjev, tri (3) politikujočih duhovnikov, tri (3) prvaški učiteljev; 1 trgovec, 1 mlinar itd. Prvaki, smatrate kmete za tako neumne, ali pa jih bojite?!

Prvaški kandidati za deželni zbor. Prvaška stranke so zdaj že s svojimi kandidati na prile in človek se mora tem kandidatom res s-jati. Kakor smo že opetovano povedali, je raz-med liberalnimi in klerikalnimi prvaki le to, se pustijo eni od prvaških učiteljev in dohtarji drugi pa od politikujočih duhovnikov — za voditi. To dokazujejo tudi prvaške kandidatur v splošni kuriji (Celje) kandidirajo klerikalni slamatnega moža Pišeka, liberalci pa učitelj Brinarja. V kmetjski kuriji Celje-Laško kandidirajo klerikalci dr. Benkoviča in Terglava, liberalni pa dr. Karbo in učitelj Gorčana. V splošni kuriji (Maribor) so postavili klerikalci dr. Korošča. V kmetjski kuriji Slov. Bistrica-Marenberg-Šoštanj kandidirajo črnhl pa dr. Verstovška, liberalni pa dr. Božič. V kmetjskih občinah Ljutomer-Maribor se potegujejo za klerikalce prof. Robič, medtem ko drugi kandidati še niso imenovali. V ptujsko-obrtniški okraju kandidirajo župnik Ozmeč, hofrat P. Jaka Zdravec. Kmetjska poslanca za Rogatec Šmarje postala bi rada Berliž iz Žitai in Brdci iz Ponikve, v okraju Brežice-Kozje pa dr. Kovič in Malus itd. itd. ... Kaj vidimo iz tega? Pretežna večina prvaških kandidatov obeh strank niso kmetje. Ti vidimo advokate, profesorje učitelje, hofrate, fajmoštre, kaplane, zdravnike, koncipijente, — kmetov pa ne. Piška pač le parade-kmet; škoda, da se pusti v s Terglavom vred za nos voditi... Kmetje! Ali naj res zopet svoje glasove zato oddate, da bodoje imeli prvaški dohtarji, uradniki in farji svoje zastopnike. Ne, kmetje ne bodo več tako neumni! Vsak pošten kmet, ki zna misliti s lastno glavo, bode vedno edino napredne kandidate, ki jih postavijo „Štajerčeva“ napredna stranka. Na delo, na delo!

Politični pregled.

Govorice? Kakor se čuje, hoče se naš cesarju ob priliki vzdržavanja miru napravi večjo slavnost. Baje bode cesar pri tej priložnosti tudi naslov kralja Boznije sprejel. Govori se, bode cesar potem od vlade odstopil. Nikoli vde, ali so to le govorice ali ne. Mi za svoje osebo upamo, da nam ostane še dalje Franc Jožef I. kot vladar.

Srbija rogovili. Ta prtljkova državnica mora Bogu kleče zahvaliti, da jo Avstrija

ni vzela čez koleno, pričinja zopet rogoviliti. Ker ni naša država srbska pogodbo glede uvoza živine ponovila, odpovedala je Srbija s 15. aprila t. l. sledeče konvencije (pogodbe): 1. Parovodsko konvencijo. 2. Konzularno konvencijo. 3. Konvencijo o dedščinah, jerobstvu itd. 4. Konvencijo o pravnih pomoči. 5. Konvencijo o izročbi zločincev. Srbska vlada je seveda tudi kakoj naznanila, da se hoče o teh stvareh zopet z novega pogajati.

Na Turškem se vršijo velikanski notranji boji. Sultan je z nazadnjaki poskusil še enkrat premagati mladoturško gibanje. Zgodila se je cela vrsta umorov. Ali mladoturki so zbrali svoje armade in korakajo zdaj v velikanskem številu proti Konstantinoplu. Položaj je nevdržljiv. Splošno se govori, da bode moral sultan odstojiti. Žalostno je tudi klanje, ki so ga ob tej priliki vprizorili maloazijski Turki nad kristjanskimi Armenci. Tisočeri Armenci so bili umorjeni. Kri teče v potokah.

Dopisi.

Žusem. Kakor je že splošno znano, peša pri naših črnosuknežih vera in isto tako tudi pri našem župniku Šebatovem Tončeku; on se ne meni za sv. vero, ampak on se le meni za volitve in drži samo s potuhnenimi podrepniki in s takimi devicami, katere že vsak lahko zna, zakaj v farovž hodijo. Ta duhovnik Šebatov Tona je na velikonočno soboto potuhtal, ker je namesto pri navadnih kapelah, kakor je že tukaj od človeškega spomina navada, blizu Marijine kapele v Hrastju, pri samostalni koči, kjer so samostalne ženske, blagoslavljal meso in kruh za velikonočno jagnej, in pri tem vsem še izpustil nekatere druge kraje. Veliko hiš je bilo zavoljo neporednega Šebatovega Tončka na velikonočno nedeljo brez blagoslovljenih jedil, ker niso hoteli k taisti koči k blagoslovu nesti. Pa tistim hišam je gotovo naš ljubeznivi Bog sam blagoslovil, ker so gotovo bolj krščanske. A obga, mladina je skoz tacega duhovnika pohujšana, ker vidi da se duhovnik raje k takim ženskam poda kakor k Marijini kapeli. Za vse to bomo pa mu pri birje pomagali. Pa še nekaj: Tona tudi že zdaj za občinske volitve v soprodnici in cerkvi deluje, ter pooblastila od vdov zahteva, za kar bode namesto blagoslovljene kraje ojstra krtača.

Iz Veličan pri Ormužu. Prosim te, dragi Štajerc*, vzemi še od nas par vrstic; že dolgo nisi iz našega kraja nič dobil. Imeli smo že l. t. meseca septembra občinske volitve, zmagala je seveda duhovska stranka. Vzrok je prejšnji župnik, ki so mu že pri Svetinjah mrzle tla. Kar vrag ne more, pa pop pripomore; stari prigovor. Proti nepravilni volitvi se je pritožba vložila. Novo, po sili izvoljeni predstojnik, je Vido Habjanič. Bila je že letos II. razreda druga volitev, ta pa je bila zopet nepravilna, in je zopet pritožba vložena. Novo, od podrepnikov kuhani predstojnik V. Habjanič ne bi rad zdaj odvržen bil; zato je letal od hiše do hiše z glasovnicami in, to je naznanjeno: Tudi po murskem polju je svoje slabe čevlje trgal in glasovnice raznašal. Stokrat bi bilo za tega človeka bolj, da bi on doma svojo obrt delal, in skrbel za svojo ženo in otroke. Dragi čitatelji, ko bodete to brali, bodete strmelji, ker noben trg in mesto nima tega, kakor ravno občina Veličane. Mi imamo že pol leta 20 odbornikov in tri predstojnike!!! Prvi je oča Draš, drugi sin Matjaš, tretji je Vido Habjanič. To je napredek v občini!

Jesenice na Gorenjskem. V noči od 8. na 9. aprila t. l. so metali po pol kg. težke kamenje v tovarniško prenočišče samskih delavcev na Savi tovarniški delavci Franc Kopač, Anton Čefarin, Anton Potočnik, Anton Pinter. Bombardiranje je bilo tako močno, da so vse šipe pri omenjenemu stanovanju pobili in spavajoče stranke v največjo nevarnost spravili. Kazen jim ne odide, vsi so obtoženi radi prestopka hudodelstva po § 85 b k. z. Ta surovost pač že presega vse meje! — In ako danes domači uradnik vabi delavce h pristopu izobraževanja, imaš prvega največjega nasprotnika domačega fajmoštra in kaplana! — Tovarniško vodstvo bode pač moralo drugače postopati s takimi živjanimi delavci! — V nedeljo 18. t. m. so

prileteli na Savo v katoliški delavski dom angelji miru in sprave, znani ljubljanski vodopivec Kreck, bohinski fajmošter in pastir Piber, načelnik ljubljanskih cigarerc Gostinčar, seveda manjkalo tudi ni fajmoštra Zabukovca. Med sv. mašo ob 10. uri dopoldne, ko bi naj vsi farji samo na Boga mislili, so ustanovili „Gorenjsko - krščansko - socialno - delavsko - politično društvo“. Tedaj nova „fata morgana“ na Gorenjskem! — Tem ljudem je pač vera in molitev deveta brig! Bolj ko cerkev ljubijo njih pregrešni savski temelj in politiko. Ja ko bi Kristus še enkrat na svet prišel, peli bi pač biči, kakor so nekdaj na pukejnih judov! — Jesenice dobijo vodovod, načrti v to svrbo so napravljeni in izdelani. V seji 17. t. m. se je jezil dohtar Kogoj, zakaj da so načrti vsi izdelani samo v nemškem jeziku! — To početje je ojstro grajal in prepovedal gerentu Čebulju! Ostali smo se temu otročjemu početju smejali, radi pripustimo to veselje g. Kogoju, saj bode s tem Jesenice pogina žeje rešil! Naprej piše da so se soc.-demokratje preselili iz stare pošte iz Jesenic v gostilno pri „Jelenu“ na Savi. Jeseniški soc.-demokratje so popolnoma organizirani po načelih „Sokola“. V gostilni pri „Jelenu“ na Savi ima Sokol svojo društveno dvorano, gledališče i. t. d. Posestnik in gostilničar pri „Jelenu“ je profesor in dohtar goriške realke g. Janez Pretner po domače „Smukov Janez“. Ali veste kaj je Smukov Janez pred 8 tedni domačemu uradniku rekel: „Prvo kar storimo, moramo uničiti in ugonobiti kranjsko hranilnico, s tem bomo potem vsa nemška podjetja na Kranjskem uničili! — Janez je tudi potemtakem narvečji sovražnik nemške tovarne na Savi! — Zaradi tega morajo soc.-demokratje krepko podpirati gostilno pri „Jelenu“, ker so narodni in sovražni tovarni! — Več, ko narodni, je nam že to „Naprej“ v predzadnemu dopisu jasno in javno dokazal, ko je tam očitno zaničeval pogreb umrlega nadučitelja nemške šole na Savi!! — Kaj pa še hočete potem?

Novice.

Kmetje, pozor! Pod tem naslovom piše kmet Joh. Scheiber bratskemu listu „Bauernzeitung“ na Koroškem zanimivi članek, kateremu naj posnamemo sledeče: — „Vojna nevarnost je minula, politični položaj jasen, za kako dolgo? Vodja ruske dume grof Bobinski je dejal: „Čas bode prišel, ko bode Rusija združena s svojimi prijatelji, napravila obračun s sovražniki“. Rus Gučkov je izjavil, da preživji Rusija zdaj dneve narodne žalosti. Iz vseh poročil Avstriji nasprotnih listov se čuti maščevalnoželost. Srbija pa je akceptirala predlog veselil, je odložila orožje, prestolonaslednik je odstopil in dežela je zdaj v notranji krizi, ki pretresava dinastijo Karagjeorjevičev od temelja... Srbska trgovinska pogodba se zaradi političnih zmešnjav ni mogla obravnavati. Med Avstro-Ogrske in Srbijo torej zdaj ni trgovinske pogodbe. Ali kmetom nasprotni listi pisarijo ože danes o potrebi nove take pogodbe. Mi kmetje imamo tukaj svoje lastno mnenje. V našem lastnem najvitalnejšem interesu moramo nastopiti proti vsaki trgovinski pogodbi, ki bi dovolila uvoz živine v našo državo. Položaj kmetov je dandanes takšni, da moramo brezobzirno in sebično svoje interese zastopati. Mi vemo, da nam jemlje industrija posle, da je pa to tudi zanjo slabo; kajti zdravo kmetijstvo je najboljši odjemalec industrije. Naj se nam tiste tisoče brezposelnih delavcev pošlje! Mi kmetja vemo natanko, da danes pri našem gospodarstvu pasivno delamo. Torej je tudi naša dolžnost, braniti se proti pogodbam, ki nam v gospodarskem oziru škodujejo... Nekateri trdijo zdaj, da so kmetje krivi zmešnjav na Balkanu. To je, neresnično. Oktobra 1908 raztegnil je cesar svojo vlado na Bozno in Hercegovino. Pred 30 leti pa je morala Avstrija v Italiji in na Nerškem važne državne interese opustiti. Zato se je morala okrepeti v Bozniji. Proti aneksiji je kmetijska pač v prvi vrsti Anglija, ker se je bala za svoje trgovce. Potem Turčija, katero je naša vlada pomirila s 54 milijonami t. Srbija je pričela divjati, kar je Avstriji mnogo vojaških troškov koštalo. Rusija je peljala dvojezično po-

litiko. Edino Nemčija je stala krepko in močno na svojem mestu in položila kot varuh svojo roko čez zaveznico. Pred velikanskim nemškimi blokom s svojimi milijoni izvrstnih soldatov izginila je vojna nevarnost kakor megla. Združena Avstro-Ogrske in Nemčije je onemogočila evropske vojno. Panslavizem je hotel vojsko, hotel je s tem obkrožiti in osužniti nemštvo. Ali bili so še preslabi... Vojska je zdaj torej izključena. In že se oglašajo gotovi ljudje ter zahtevajo trgovinske pogodbe. Baje zahtevajo Srbi zdaj tudi že uvoz žive živine, medtem ko so smeli doslej le meso uvažati. Naša vlada se skuša tem ljudem seveda že pokoriti... Kmetje, pozor torej! Politična kriza je odstranjena in ni se bati, da bi se ponovila, pa čeprav bi zamogli kmetje jim sovražne trgovinske pogodbe preprečiti. Kmetijski poslanci pa morajo zdaj svojo dolžnost storiti.

Kmetijski državni shod na Dunaju. Pri občnem zboru c. k. avstrijsko-šlezijske kmetijske in gozdarske družbe v Tropavi dne 28. svečana t. l. sprejel se je na predlog posestnika Jos. Krebs iz Schwandsdorfa sklep, da se skliče kmetijski zbor v Tropavo, h kateremu bi bilo povabiti tudi glavnega referenta agrarne centrale vitezja pl. Hohenblum, da bi se dalo dosedanjim papirnati sklepom krepkejši vpliv. Ta šlezijski kmetijski zbor, ki je bil mnogobrojno obiskan, je sklenil z velikim navdušenjem in ednoglasno, da se obdrži na Dunaju državni kmetijski shod. Namen temu shodu bode, da se v prvi vrsti obrne proti vsakemu avstrijskim živinorejem škodljivemu uvozu živine in mesa iz balkanskih držav. Izvolil se je tudi odbor, ki ima izvršiti preddele. V zmislu tega sklepa se prosi vsa kmetijska društva in občine, da se obdrži v vsaki občini shod in na njim določi odposlanca za državni kmetijski shod na Dunaju. Vodstvo prevzeli bodo tam pl. Hohenblum in naši poslanci, v kolikor mislijo pošteno o kmetijski stvari. Predlaga se, da bi se poslalo na dunajski zbor za vsakih 100 prebivalcev najmanje dva kmetijska zastopnika, katerim naj bi se potne stroške ali po občini ali na drugi način povrnilo. Le edinstvo zamore kmeto do cilja pripeljati. Ker bi imel ta kmetijski državni shod na Dunaju le tedaj uspehe, ako bi ga obiskalo tisočero in tisočero kmetov, zato naj vse kmetijske družbe in vsa kmetijska društva ter vsak posameznik z odkritim, poštenim in zavednim delom do uspeha pripomorejo. — Za pripravljalni odbor: posestnik Josef Krebs v Schwandsdorfu na Šleziji.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Oj revček, revček dr. Brumen! Poročali smo v zadnji številki, da jih je dobil naš prijatelj dr. Brumen na nekem izletu v Stadtbergu od kmetijskih fantov po grbi. Dr. Brumen se zdaj jezi, da smo to javnosti povedali. Da, on je celo tako predrzen, da nam pošilja popravek po § 19, ki se glasi dobesedno tako-le: — „Slavno uredništvo „Štajerca“ v Ptuj. Z ozirom na Vaš dopis v št. 16 z dne 18. 4. 1909 pod zaglavljenjem: „Oj revček, revček dr. Brumen“, zahtevam, da sprejmete sledeči popravek: Ni res, da sem bil te dni enkrat v ptujskem Stadtbergu tepen, ni res, da so nekateri od prvaških hujskačev našantani pobalini mene za to napadli, ker nosim gosposko suknjo. Ni res, da so ti pobalini mene kamenjali kakor sv. Štefana. Ni res, da se celo slovenski klerikalci veselijo, da sem bil tepen — Ptuj, 18. 4. 1909. — Dr. A. Brumen.“ — K temu duhovitemu popravku povemo v prvi vrsti to, da bi lahko vso čečkarijo v koš vržili, ker je nepostavna. Dr. Tonček Brumen pač misli, da se popravki tako lahko pisarijo kakor dohtarski računi. On kakor njegov kolega dr. Rosina v Mariboru pa bodeta morala še precej kruha snesti, predno bodeta znala popravke pisati. Drugič pa povemo dr. Brumenu, da je njegov „popravek“ popolnoma zlagan. Kajti vse, kar smo mi pisali, je resnično. Res je, go spod doktor, da ste bili Vi od slovenskih fantov tepeni, čeprav ste pravi slovenski odrešenik. Res je, res in desetkrat res! Vaša žena je to sama pravila. Zakaj torej neresnično pisarite? Oj revček, revček dr. Brumen... Poročali smo, da je bil ptujski dr. Brumen na Stadtbergu od

prvaško-nahujskih fantov pretepen. Dr. Brumena je zdaj seveda grozno sram in zato tajni v posebnem popravku po § 19 vse to. Ali ljubljanski „Slovenec“, prvi list slovenske duhovščine, piše sam, da je bil dr. Brumen napaden. Seveda laže ta pobožni list, da so ga nemčurski fantje napadli. Kdo bi se ne smejal? Ali laže „Slovenec“ ali laže dr. Brumen? Le na dan z resnico!

O občinskih volitvah v sv. Trojici sl. g. se nam še poroča: „Minuli so dnevi občinske volitve, minulo je vso vznemirjenje zlasti iz Kranjskega privandranega gospoda dr. Kragher in njegovih podrepanikov. Volitev, ki se je vršila 5. t. m. je končala s polno zmago naprednjakov. In volilci so tudi s številom oddanih glasov dokazali, da imajo polno zaupanje do naprednih zastopnikov. Napredni volilci so dobili tako rekoč ogromno večino glasov. V tretjem razredu so dobili naprednjaki 35 proti 17 prvaškim glasovom; v drugem razredu so zmagali naprednjaki z 9., v prvem pa s 7. glasovi. 20. t. m. se je vršila volitev predstojnika, ki je zopet ednoglasno za naprednjake izpadla. Prebivalstvo v sv. Trojici je s tem dokazalo, da pozna moše svojega zaupanja. Kranjski hujskači pač ne bodejo nikdar v slovenskih gorinah gospodarili. Kakor že omenjeno, bil je glavni nasprotnik kranjski dr. K. Mož noče biti klerikalec in zato tudi ne hodi v cerkev. Ali na pomoč si je vzel vročekrvne mlade prake. Dr. K. je pač mislil, da bode sv. Trojica kar čez noč pridobil. Ali te lepo uspele volitve so ga pač kaj drugega podučile. Mož se sicer zdaj precej poparjen baha, da je sv. Trojica to pot le dokazati hotela, koliko slovenskih glasov da ima; prihodnjič bodejo baje prvaki gotovo zmagali. Pa se motiš, gospodine doktor! Prihodnjič bodeš še občutneje poraženi kakor to pot! Mirnim volilcem, ki se ne dajo od Kranjcev nahujskati, očitajo zdaj prvaki vse mogoče, češ da ne nosijo hlač itd. Ali to naj si hujskači enkrat za vselej zapomnijo: ljudje, ki so komaj prišli, ne bodejo nikdar sv. Trojico vladali. Sv. Trojica ostala bode brez ozira na politično barvo, naj si bode potem nemško ali slovensko, vedno napredno nastopala. Tako bode mogoče za blagor skupnosti delovati. V treh letih, gospod doktor, se zopet vidimo! In poraženi bodeš zopet! Kajti ljudstvo odpira oči, ne mara več praznih besed, temveč le gospodarskega dela!

Občinske volitve v Slov. Bistrici so končale s popolno zmago nemških naprednjakov. Izvoljeni so bili sledeči gospodje: G. Jagoditsch, dr. Mühleisen, dr. Murmayer, A. Krautsdorfer, K. Neuhold, J. Bersolatti, F. Juhart, K. Kukovitsch, F. Petzolt, F. Kollatnig, H. Strassgüttl, A. Zorzini, A. Stiger, A. Arsenscheg, A. Oratsch, H. H. Grill, J. Katz, F. Supantschitsch. Čast, naprednim volilcem!

Duhovniška moška beseda. V Slovenski Bistrici so imeli doslej hvala Bogu malo s politikujočimi duhovniki opraviti. Prebivalstvo je bilo s tem zelo zadovoljno. Posebno je vse miroljubne Bistričane veselilo, da se dehant Bohak doslej ni udeleževal političnih priredb. Baje je ta dehant tudi s častno besedo obljubil, da se ne bode v politiko vmešaval. Pri teh zadnjih občinskih volitvah pa je dehant pozabil na dano svojo besedo in je agitator pršel v fraku in klaku na volišče... Čisto dobro tako! Ljudstvo bode vsaj izprevidilo, da se ne sme zanesti na častno besedo gotovih duhovnikov in da je beseda „pop je pop“ precej resnična...

Pravi odgovor je dal eden naših prijateljev nekemu besnemu nasprotniku naprednega lista. O stvari se nam poroča iz Prebolda sledeče: — „Bilo je pred kratkem na nekem prostoru več oseb skupaj zbranih, katere so se pogovarjale od listov, kaj kateri novega doprinese. Na ta prostor pridem tudi jaz; hitro me vpraša neki kmet: No, ti zdaj nam boš pa povedal, kaj da je v „Štajercu“ novega? Jaz povem nekaj malega in že vidim od strani enega kranjskega srednega gospodaka, da nateguje vrat navkvišku kakor kača ta čas, ko žabo požira. Pogleda me z bistrimi očmi in pravi: No kaj boste vi o „Štajercu“ govorili, on laže da se kar kadi. Jaz pa pravim: Kranjc pa laže da smrdi. Potem pravi naprej, da „Štajerc“ ima takšno govorjenje, da nima nobenega pomena in to, reče, je pa to, kjer on nima pravega izmišljenja. Jaz pa pravim takole, da večiga mišljenja je „Štajerc“ v petah, kakor pa Kranjc v glavi. Ravno

vse te besede se ne tičejo temu gospodeku, ker on je bolj izobražen, že zna nemško govoriti. Toliko za danes, gospod, in „mein Kompliment“. — Naprednjak v Savinski dolini.

Iz Pristova se nam poroča: Kakor smo pisali, da so Pišek dne 26. 12. 1908 pri gostilni Zupaneca najbrž fantje ubili, ni resnica. Pišek ni pomagal gostilničarju fante iz gostilne zmetati. On je po tepežu, katerega se ni udeležil, še dve uri v gostilni ostal. Potem so ga drugi videli samega iti proti domu. Od tega časa ga ni bilo več. 27. 3. je voda mrliča Pišek prinesla. Dokazano je sodnijsko, da se je Pišek sam ponesrečil. On je namreč v vodo padel.

Velikonočno streljanje zahtevalo je še mnogo žrtev. 15-letni viničarski sin Jos. Bukovec iz Gomile v ormožkem okraju je izgubil pri streljanju dvojico prstov. Tudi 10-letni A. Goms, kočarski sin iz sv. Lenarta sl. g. se je pri streljanju ranil. Pač sramota, da se pusti take otroke streljati. Duhovniki, ali zahteva res sv. vera, da se strelja?

Snake. V Mariboru sta ukradla smrkolina L. Krajšek in A. Čebe trgovcu Wagrاندlu polagoma čez 1000 K denarja. Mlada tatova sta že pod ključem.

Dezertjerja L. Medved, ki je pobegnil od pionirskega batajlona v Ptuju, so v Mariboru zaprli.

Kranjska tatnica. Lucija Juvan iz ljubljanske okolice je okradla penzjonistu Jakolinu v Mariboru čez 260 K denarja. Dali so jo zato pod ključ.

Iz Koroškega.

Žitaravas. V znamenju krvi. Kako daleč zabrede od farjev zapeljano ljudstvo, kaže slučaj, ki se je prigodil na minulo velikonočno nedeljo tega leta. Ta sveti dan sta dva zagrižena črnuha, ki mislita, da imata vero v najem, razmesarila prav po lopovsko mirnega fanta, ki ni nič drugega zakrivil, nego da je pokazal napredno mišljenje. Stvar seveda pride pred deželno sodnijo. Storitca sta dva strastna in zagrižena agitatorja klerikalne stranke, črna do kosti, če je mogoče še črnejša nego župnik. Obadva sta, bi rekel, stebra tukajšnega prvastva, ki hočeta z vso silo občino spraviti pod črno komando. A naši ljudje bodo gotovo še tako jasni na plati, da ne bodo potegnili s tepeži, ki na eni strani oblizujejo svetnikov prste, na drugi strani pa oskrunijo svetost velike noči s krvjo svojega bližnjega. In vse to baje za sveto vero! Uboga vera, če te čuvajo taki ljudje s takimi in nebovpijočimi sredstvi. In uboga občina, če padeš v take roke! To bi bilo huje nego v Rusiji ali med kanibalcem. Vemo, kako gospodarijo prvaki v klerikalnih občinah in primerno tako bi bilo potem tudi pri nas: zatiranje in pretepanje vseh drugomišljenikov. Odgovornost za taka hudodelstva pa imajo tisti, ki svojemu poklicu nasproti, trosijo med mirno koroško ljudstvo strast in sovraštvo; na ta način delajo sami proti veri! Le tako naprej, blagoslovljeni gospodje, in preden še boste stali ob groznem propadu, ki ste si ga kopali sami! Vi drugi mirni občani pa, razsvojate kje naj bo v bodoče vaše stališče, gotovo ne pri fanatičnih krvočelnikih, ampak na naši strani, ker mi hočemo imeti mir in sporazumljenje med občanom, ne pa sovraštvo in fanatizem; da se v teh slabih gospodarskih razmerah priborimo boljše stanje in da v političnem in duševnem oziru pridobimo svobodo sebi in svojim potomcem. Prelivanje krvi iz političnega uzroka na sveto velikonočno nedeljo, na dan vstajenja tistega, ki je dejal: „Mir vam bodi!“ Komur se sedaj še ne razjasni v glavi, temu ni več pomagati.

Iz Kaplje na Dravi se nam piše: Častiti gospod urednik! Minule so deželnozbornske volitve in naša črna garda se ne more potolažiti. Do prepričanja so prišli, da tukaj s „Š-Mirovimi“ lažmi ni bilo nič kruha, s Turkom so se pa tako blamirali, da se jim vsak pametni človek smeji. Veliko ljudi pravi: zdaj je pokazala klerikalna stranka, kaj potrebuje, može, kateri so polni božjega prepričanja pod komando Pevčarjavega Honzija. Ali so ljudstvu v prid je enako. Ali v Kaplji jih ni. Živeli kapeljski napredni kmetje in fanti! Ti klerikalni ljudje letajo okoli z lažmi na naše dobre koroške šole; tisti pa ne pomišljajo, da so se naučili v njih pisati in brati in

da so le skoz nje prišli do luči, katero... „Mir“ in njegova stranka ugasniti. Seveda se človek ne more v šoli naučiti; postaviti laž mora imeti „Mir“. V tem „Š-Miru“ se da toliko lažnjivega novega, da v času čez leto se je že v Kaplji zgodilo. Pred kratkim smo dobili pri nas novega nadučitelja. Z veliko veseljem ga je sprejela cela okolica in pozni Kapljani so mu napravili lep sprejem; in mož, so pokali, tako, da se je cel farovž tresel. Celo Vokanov četrt pri Mesarju se je mar tako, da so se Honzi jokali in tega še danes morejo pozabiti... Kakor po navadi porajajo h veliki noči fanti denar za smodnik, prišli so tudi do Honzija s pošteno prošnjo, bi tudi gospod kaj dal, ker vsako leto je tudi cerkev za to slavnost. In kaj jim je ta nosuknež odgovoril? „Jaz nič ne dam; saj boste smodnik samo za učitelje!“ Tisto pa spod dekan niso povedali, kje so vzeli smodnik tedaj, ko je bil prišel škof? Tako pokopavajo duhovni stare navade in tako bojo pokopani... Tako tudi napadajo naši črnuhelni klerikalni zastop, kateri seveda ni po njih volji zaradi velikih občinskih in šolskih doklad. Pa je sedel tedaj v odboru? Zakaj niste braniti zidati šolo? Ker niste mogli in ste sami videli, da je potrebna! V celi vasi so bile natakne šolske izbe in v luknjah so podučevali, kar so bile za našo mladino zelo nezdružbe. Zanimamo hvala Bogu novo šolo in jo moramo plačati. Ko se je zidala šola, je hotel tedaj šolski predsednik g. Andrej Košat dobiti nemške šolske zveze eno podporo, da bi se na ta način znižalo kmetom plačila. In kaj je bila Svetinski gazda Pirman in njegov petoliznač se se skoraj zmešala, ker po njegovih mislih bi imel nemški denar v Rožni dolini nobene veljave. Kmetje, tako vam pomagajo ti klerikalno-prašni možje! Zbudite se enkrat in proč s tako stvarjo, katere je samo za rogovljenje in katere je za ljudstvu. Mladeniči, varujte se take družbe, ki tera vas hoče zapeljati, ker v vašem pravi prepričanju je naša prihodnost.

Galicija. Piše se nam: Dragi „Štajerc“! zameri, da tudi iz Galicije nekaj novega in zakaj stvar je nedolžna in gotova resnica in kaj se to zgodi. Ker je pri nas čisto po obirjam, je jako pozni kraj; komaj nas je pet tednom zapustil dolgo trajajoči sneg, se je pokazal na enem jabolkovem drevescu lepi kmet z dvema rožicami; tega ne pomni niti najstarejši kmet pred majem. Letos pa je že 16. aprila prikazal; cela veja je lepo zelena in ima 20 žiči in sem poslal to na Borovlje.

Iz Bilcovsa. Prijatelj našega lista nam piše: Pri zadnjih deželnozbornskih volitvah so črno grdo podlegli. Iz veselja nad svojo zmago naprednjaki brezvestno počenjanje teh ljudi javnosti označili. Ker pa je zadnji „Š-Mir“ kajšne naprednjake grdo napadel, hočemo povedati, kaj da so si črnuhi v volilni borbi tako dovolili. Župnik, ki čuje na ime Teul, in njegovi poslušni mežnar ter še nekateri drugi revniki duhu bi kmalu podplate znucali, da bi ja vsa kočica obiskali in ljudi do bedaste fraze priredili, da je vera v nevarnosti. Pred volitvijo je župnik uredil, da morajo priti ob gotovih dnevih zbirski možje, zakonske žene, mladeniči in mladenice, vsaka skupina za-se, v cerkev, češ da se bode podučilo o njih stanovskih dolžnostih. Glavna reč pa je bila, da se obdeluje volilne volitev. Možem je rekel župnik, da naj tako delajo, kakor jim bode on to povedal. Omeniti tudi, da je dejal fantom, da naj ne hodijo v gostilno; zvečer pa je igral z njimi v gostilni na karte, kakor sploh vsak dan karte igra. Loma v gostilni, deloma pa v neki zasebni hiši. Dotični posestnik nima poguma, da bi župnik napredil in mu povedal, da nima časa, da dan na karte igrati; kajti ta posestnik je bil klerikalec. Mladenkam je župnik tako govoril, da se sramovale, to doma ponoviti (od „kranjskega“ itd.). In navzoče so bile deklice, ki so komaj šoli odrasle. Kar te preje niso vedle, slišale so v cerkvi. Gospod župan ni sprejel svoja sinova, ker nista za volitev opravičena, v volilno listo. Župnik pa je bil napačnega mnenja, da bode ta sinova klerikalno volila, in je to župan očital. Po famjoštrovem mnenju bi moral župan žvindel izvršiti. V splošni kuriji ni župnik volilec, ker še ni tukaj celo leto. G.

pana p
da je
nastav
vsakov
vice m
mo za
linem
volilne
nekate
linne o
Zato
takem
da sm
pati.
tako,
mestni
čali!)
P
kalce
Lagali
krmio
le sme
napred
bili, i
kaplar
Seved
zdaj.
napred
zneski
lahko
ceni -
denar
semen
V
(Zalos
rala c
varne
preje
darila
tere j
je: -
žena,
jon i
to pa
Vboge
bachs
zilo s
menio
in ki
mete
pade
Dalje
neki
nuna
vrgla
mori
Po
jili
uspel
nočni
in re
pa r
detel
prej,
maže
ne pr
lepo
imel
da s
lira
blag
detel
na k
kajlj
teljš
skoz
raste
večj
he l
(pa
pa;
za;
pole
in s
od
na
in l

na je narobar, da je volitve opravičen, češ da je bil z dnevom razpisa volitve že za tukaj nastavljen. V gostilni je župnik grozil, da bo de vsakomur, ki ne voli z njim, že na tem svetu rivo naredil. Pazi, fajmošter, mi te lahko pustijo za to grozno sodniško zasledovati! Na vsakem dnevu samem zahteval je, da se mu v volilnem lokalu glasovnice pokažejo in je tudi nekaterim ime „Metnitz“ prečrtal. Napredne volilne oklice so ponoči črni smrkolini doli strgali. Zato pač ni čudno, da je izpadla volitev pri nekem nasilju precej klerikalno. Žalostno pa je, da sme dandanes duhovnik na ta način nastopiti. Ali tudi drugače se ta fajmošter ne obnaša tako, kakor bi se to pričakovalo od božjega namestnika. (O temu bomo še prihodnjič poročali) —

Pomanjkanje krme je bilo za prvaške klerikalce vprašanje za dosego političnih uspehov. Lagali so, da je orglar Grafenauer kmetom ceno krme pridobil. Pametni ljudje so se tej lažnivosti ne smejali. Kajti vsakdo je vedel, da so ravno napredni poslanci nekaj pomoči kmetom pridobili, medtem ko je orglar Grafenauer še pri kaplanih vprašaval, ali naj v tem oziru kaj stori. Sreča, dosti niso kmetje dobili. To se čuti tudi danaj. Zato je koroška deželna vlada pod vplivom naprednih poslancev dovolila zopet pomoč v višini 50.000 K. Kmetje dobijo toraj zopet veliko mrvno po znižani ceni 6 K in slamo po ceni 4 1/2 K za 100 kil. Večja svota dobljenega denarja pa se bode porabila za nakup potrebnega semena. Kmetje, brigajte se za to!

Verska blaznost. Iz Rudne se nam piše: (lojalni slučaj). V sredo 14. t. m. sta se močila dva takajšna kmeta, oče in sin, zaradi verske blaznosti, v norišnico odpeljati. Bila sta precej dobra kmeta, ki sta prav pametno gospodarila. Značilne so besede vbolega starčka, kakor je vjet v jasnem hipu izpregovoril. Rekel je: „Bil sem že zopet popolnoma zdrav, ali moja žena me je vzela seboj k sv. Rupretu na misljo in tam so me popolnoma zmešali.“ — No, pač ni prvi in žalibog tudi ne zadnji slučaj. Koga ljudstvo!

Prikazen na nebu. Piše se nam iz Lippitzbaha: V sredo, 14. t. m. ob 8. uri zvečer opaženo se je na vzhodnem nebu veliko, svetlo rumeno zvezdo, ki je plavala od juga proti severu in ki se jo je videlo 5 sekund dolgo. Bil je meteor, ki je menda v bližini Gradca na zemljo padel.

Grozna nuna. Iz Grafensteina se poroča: Kdaj časa je bila tukaj neka nuna, ki je stregla bolni bolni gospoj. Zdaj se je izvedlo, da je nuna porodila in otroka baje živega v stranišče spregla ter na ta način umorila. Pobožno detonarilko so že vtaknili pod ključ.

Poročilo o uspehih z umetnimi gnojili s posebnim ozirom na čilski solitar.

V kmečkem koledarju sem objubil, da ob priliki splošne z čilskim solitrom nazanim; danes na velikonočni ponedeljek pa imam ravno čas.

Ze več let rabim v vinogradu pri žitu, krompirju in repu z lepim dobičkom čilski solitar, nenavadno leto pa me je napotilo, da sem tudi travnike, senožete in deželnišča gnojil z čilskim solitrom. Omeniti moram najprej, da gnojim njive, travnike in vinograd redno z Tomasovo žlindro in Kaljevo soljo, toraj zemlji te snovi ne primanjkujejo; ker je vsled tega seno spomladi prav to raso in že koncem maja za košnjo zrelo bilo, nisem imel povoda še senu gnojiti z čilskim solitrom.

Nenavadno dolga suša pa me je pripravila od tega da sem si vzel v zalogo nekaj metercentov čilskega solitara in čakal z njim na — dež, takoj po tem Božjem bogoslovju sem raztrosil na en ha travnika, senožeta in deželnišča po 100 kg. solitra in potem sem mirno čakal na košnjo. Vsled zadostne zaloge fosforove kisline in kalcija v zemlji so tudi oni deli travnika, senožeta in deželnišča še primerno lepo košnjo dali, vseeno pa je bil skoraj povsem čilskega solitara učinek viden že na razstvi otavi, natančno vaganje pa je pokazalo povprečni večji pridelek vsled gnojenja z čilskim solitrom na hektar 550 kg.

Ce računimo 100 kg. dobre krme samo 10 kron pa bila je to leto po 12 in 14 kron) 100 kg. solitra pa 32 kron pride pri eni košnji čisti dobiček povečšan na 23 kron. Razven tega pa je bila paša gotovo za polovico izdatnejša, trave so se zelo ojačile in zgostile in se še sedaj ločijo z čilskim solitrom gnojene parcele od onih po temno-zeleni rasti.

Posebno lepo se je obnesel to zadnje leto poskus na krompirju, na katerem sem razven z Tomasovo moko in Kaljevo soljo gnojil tudi z čilskim solitrom. Zadnje

gnojilo sem dal med rastjo v 3 porcijah in sem opazil da ni le dušik v tem gnojilu prišel popolno k hasku ampak koristila je tudi njegova lastnost, da vleče mokroto iz zraka in s to namaka kolikor toliko suho zemljo.

Učinek je bil res sijajen in povzročil je čilski soliter večji pridelek 60 metercentov na hektarju; za to gnojenje sem porabil 200 kil čilskega solitara, krompir sem prodal v jeseni po K 560 100 kil, 60 metercentov je toraj vredno K 336—, 200 kil čilskega solitara pa je stalo K 64—, večji čisti dobiček vsled gnojenja z čilskim solitrom je bil toraj K 272—.

Večletna uporaba čilskega solitara v vinogradu me je prečila da je to gnojilo za hitro in bujno rast jako potrebno, naravnost neobhodno potrebno pa je v dobrih letinah kakor lani, ko ima trs toliko grvzdja za dozoreti, lahko toraj tovarišem, vinorejcem splošno uporabo čilskega solitara za vinograd najtopleje priporočam, seveda je pa tudi treba hlevskega gnoja, da se z njim zemlja rahla in greje, treba pa je tudi Tomasove moke in Kaljeve soli.

Opustil bi pa mojo dolžnost ako nebi koncem tem mojih besed svaril vsakega kmetovalca, kateri je primoran vsle pomanjkanja dobrega hlevskega gnoja kupovati umetna gnojila da ravna pametno in varčno z hlevskim gnojem, da si zboljša gnojaj dvor in pazi da mu ne steče dragocena gnojnica na sosedov travnik ali celo v potok. Napredni kmet iz Solske doline.

Pod kakimi pogoji oddaja uprava deželne brambe državne plemenska kobile v zasebno rabo.

(Nadaljevanje.)

Podrobnejša določila glede žrebet.

a) V primeru § 3, lit. b, stopi novi rabnik kobile v vse pravice in zaveznosti prejšnjega rabnika tudi glede žrebet.

b) V § 3, lit. c, omenjena pravica vračila se more izvrševati le glede kobile iz žrebet skupaj. Vendar pristojna kakor odškodnina za čas istinite vzreje znesek, ki ga je razmeroma preračunati po meri 100 kron za vsako žrebe in leto vzreje. V ozira vrednih primerih odmeri uprava deželne brambe to odškodnino tudi do višine, omenjene v naslednjem odstavku.

c) Ako smatra uprava deželne brambe, da se je žrebe vzdilo tako, da se sicer ni kršila pogodba (§ 6), pa da vendar ne ustreza namenu, ima pravico, tudi ne da bi terjala kobilo nazaj, zahtevati izročitev žrebeta še pred dovršenim 36. mesecem starosti.

Vzrejnik dobi v tem primeru kakor odškodnino za čas dejanskega vzrejenja znesek, ki ga je razmeroma preračunati po meri.

100 K za prvih 12 mes. star.	} vsakega žrebeta.
250 " " drugih 12 " " "	
in 350 " " tretjih 12 " " "	

d) Ako kobila pogine, trajajo obveznosti glede žrebet dalje.

e) Te obveznosti trajajo tudi dalje, ako pride kobila po § 1 v rabnikovo last.

f) Vzrejnik mora žrebeta ob oddaji pripeljati tistemu vojaškemu krdelu, h kateremu spada ali je spadala kobila.

g) Razen odškodnin, določenih v §§ 2, 3 in v tem paragrafu ne moru vzrejnik zahtevati nikakoršnega daljnega povračila za preskrbo, strežbo, živinozdravniško zdravljenje prevoz in druge redne ali izredne izdatke.

h) Žrebičke je dati, če uprava deželna brambe ne odredi nič drugega, po prvih 12 mesecih starosti skopiti (rezati).

§ 5.

Pravica ogledovanja; dolžnost naznanila.

Uprava deželne brambe ima pravico, kobilo in žrebeta pri rabniku, oziroma vzrejniku dati vsak čas ogledati po svojih organih, katerim se moraja dati vsa potrebna pojasnila. Rabnik, oziroma vzrejnik je tudi dolžen takoj naznaniti poveljstvu tistega vojaškega krdela, h kateremu spada ali je spadala kobila, vselej kadar kaka žival oboli, pogine, povrže, ter vsako nameravano ne samo začasno premembo bivališča živali.

§ 6.

Odgovornost; prekršek pogodbe.

Rabnik oziroma vzrejnik je odgovoren po določilih državlanskega prava.

On je odgovoren tudi za krivdo svojih namščencev. Ako je več oseb, je odgovornost vedno solidarna.

Ako se prekrši pogodba, ima uprava deželne brambe s pridržkom svojih drugih zahtev, pravico zahtevati, da se ji takoj izroče (§ 3, lit. f in § 4, lit. f) vse živali ali po njeni izbiri tudi

le posamezne živali; ali gre vzrejniku za čas istinite vzreje odvzetih žrebet v takem primeru kaka odškodnina, je presoditi po določilih državlanskega prava, vendar se nikakor ne more zahtevati višja nego v § 4, lit. c ustanovljena odškodnina. V ostalem pa od vzdetje ni dati nikake odškodnine.

§ 7.

Razsodišče.

Spori o pravici uprave deželne brambe zahtevati, da se takoj oddado živali, če se prekrši pogodba, spadajo pred razsodišče, ki se zbere na kraju, kjer so živali, in ki je sestavljeno:

1. iz častnika, ki ga postavi uprava deželne brambe,

2. iz rabnikovega, oziroma vzrejnikovega zaupnika. Ta zaupnik se mora imenovati v 48 urah po pozivu, ki se je dal ustno ali pismeno rabniku, oziroma vzrejniku, naj postavi zaupnika, sicer preide pravica postaviti tega razsodnika na občinskega predstojnika (župana) tistega kraja, v katerem so živali.

3. Iz osebe iz kmetijskih poklicnih krogov, ki jo imenuje politično okrajno oblastvo.

V ostalem veljajo za razsodišče določila civilnega pravnega reda.

§ 8.

Podsodnost.

Za druge v § 7 omenjene pravne spore, ki ne spadajo po zakonu pred izključno posebno podsodnost, so v prvi stopnji edino pristojna le stvarno pristojna sodišča na sedežu c. kr. finančne prokuratorje.

Gospodarske.

Zoper zajce. Dobro sredstvo, da se mlado drevo obvaruje zajcev je sledeče: Vzemi skvarjeno olje, ki zanj ni škoda, ali razpusti slabo maso, omešaj v to paprike in namaži debelca; zajec se ti jih ne dotakne.

Sodi od kisa se dado prirediti za vino, če se zakuhajo s sodo; toda ta mora v doge tako daleč prodreti, kakor daleč je prodl kis.

Kako se perutina dobro opita? Za pitanje perutnine, posebno piščet, je najboljše rabiti ajdovo moko ali pa tudi čemčeno in koruzno moko skupaj. Te moke se zmešajo s posnetim mlekom ali pa medencem. Iz tega se napravi precej gost močnik. Sviri se pred pokvarjenim ali stariim mlekom, ker v tem je kislina, katera perutini jako škoduje, pa tudi se ne sme piča napraviti za cel dan, ampak za vsak čas krmiljenja posebej. Vsakikrat naj se posoda osnaži in se ne sme stara krma pustiti v koritu. Česar ne pojedjo enkrat, mora stran; zaradi tega naj se vsakikrat da samo toliko, kolikor enkrat pojedjo. Krmi se vsak dan trikrat, in sicer redno ob eni in isti uri, zjutraj ob 6. uri, opoldne ob 12. in zvečer ob 6. uri. Koliko se zaenkrat da piščetu, je odvisno od velikosti istega n. pr. 4 mesece staro piščete bi dobilo za enkrat 1/3, cel dan skupaj 1/2 l tega močnika. Pri opazovanju se potem že vidi ali ima preveč ali premalo. Da si ohranijo dober tek, se pridene k močniku za vsako glavo in za vsak 1 g soli in nekaj peska. Pitne vode pri tej krmi ne potrebujejo. Piščeta v starosti kakih 6—9 tednov se morajo spoli ločiti in tako ostanejo, dokler ne pridejo v kletke. Te kletke morajo biti toliko velike, da se še morejo živali dovolj gibati, ker drugače bi bilo to trpinčenje. Na ta način krmljena piščeta so v 14—20 dneh lepo opitana.

Naša gnojišča so v obče slaba. Vendar se vidi že tu in tam, da so se gospodarji poprijeli boljšega ravnanja z gnojem. Vidi se to na tem, da poravnava gnoj in da ga tlačijo. Prav tako! Treba je le, da bi jih tudi drugi gospodarji posnemali in da bi se sploh poprijeli takega ravnanja. Tudi pri gnoju je gledati, da se pridela v vsakem oziru prav dober gnoj, kar je pa le v tem slučaju mogoče, ako ga prav spravljamo in z gnojem pravilno ravnamo.

Ako se racam jajca sproti pobira iz gnezda, nesejo potem naprej do julija in celo avgusta. Ker race jajc rade ne vale, zato se podložja rajca jajca rajše pod kure ali pa pure.

Ledenica mora imeti vselej dvojne stene t. j. vsaka stena mora biti napravljena iz dveh sten, a med obema mora biti praznega prostora 60 cm. Prazen prostor, ki nastane pri zidanju obeh sten, se mora izpolniti s plevami, rezanico in slame ali pa z žagovino. Žagovina je boljša od rezanice, ker se jo laže dobro stepta nego drugo. Ako je šota ali lesni pepel pri rokah, je najboljša, če se vzame enega teh dveh, ker sta najspodobnejša za to. Glavna stvar pri materialu, ki se ga deva med dvojnatne stene ledenice, je, da je isti suh in da se ga lahko močno stlači.

Telegram.

Prvaški Franc Rajšta v Šoštanju je prišel v konkurz. Torej zopet polom. Škoda je velika in bode baje tudi posojilnica mnogo trpela.

Loterijske številke.

Gradec, dne 17. aprila: 21, 13, 80, 16, 62.
Trst, dne 10. aprila: 64, 8, 16, 39, 24.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

Izjava.

Višjeja štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito **olje za sluh**

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklениca stane 2 gl'd z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni 208 Apotheke „Zur Sonne“ Jakominiplatz 24, Gradec.

Obzljajem besede izgovorejene dne 28. marca 1909 proti Janezu Potočniku v Turnišah, radi katerih je on tožbo proti meni vložil.
Karl Gross. 258

Krojaška pomočnica
pridna v vseh delih, se takoj sprejme pri gospej Pauli Piernig, izdelovalnici ženskih oblek, Ptuj, Ungartorgasse 9. 389

Vrtnar

se sprejme. Služba trajna. Ponudbe z zahtevno plačila na graščino „Steinhof“ pri Radgoni. 221

Želim kupiti **.. malo posestvo ..** v Slivnici ali v hocki fari najraje; košta lahko 1800 ali 2000 K; kdor želi prodati, naj se oglasi pri upravnštvu „Stajerca“. 255

Učenec,

zmožen nemščine in slovensčine, z dobro šolsko izobrazbo, se sprejme v trgovini z mesanim blagom g. Josef Winkler, Slov. Gradec. 259

Eden ali dva **257 kovaška pomočnika** (čprav šele izučena) se takoj sprejmejo pri g. Max L. Koschier, Laški trg.

Učenec za mlin se sprejme. Učna doba 3 leta. Pri primernem delu tudi letna plača. Naslov: Anton Grundner, valčni mlin in veletrgovina v Poličanah. 246

Učenec

se sprejme pri g. F. Westermayer, krojaški mojster v Celju. 248

Vzajem več **mizarskih pomočnikov** v stalno delo, tako tudi enega učenca za to obrt. Georg Kobale, mizarski mojster v Slov. Bistrici. 247

Za krojače!

Kdor želi v lepem kraju pri farni cerkvi dober prostor naj ne zamudi časa; prodam celo krojaško opravilo, 2 stroja in sploh vse, potem izdelano obleko in drugo blago za gotovi denar torej za malo svoto denarja; prodaja se vsaki dan; naslov pove upravnštvu tega lista. 209

Cepljene trte

(sorte silvanec in honigler) prodaja g. Tomaž Šmeč, posestnik, Mestnje, p. Šmarje pri Jelšah. 247

Vinzenz LEPOSCHA, Ptuj

trgovina z železnim in kovanim blagom priporoča svojo bogato zalogo: traverz, cementa, strešne pape, dratnega omrežja za ograje, drata, dratnih štiftov, lopat, krampov, enokolnic (Schiebtruben), trsnih škarij, brizgalnic proti peronosperi, mašin za mlaiti, gepeljnov, „hackslerjev“, štabnega železja ter vsakovrstnega orožja, kuhinjskega orodja in pastij proti živalim po orig. fabričnih cenah. 245

Št. II. 14091
2145.

Razglas.

Za 11 mesečni tečaj na državni gozdarski šoli v Gusswerku pri Mariazellu, ki se prične s 1. septembrom 1909, oddalo se bode šest deželnih štipendij i. s. dve po 500 K in štiri po 400 K.
Prosilci za te štipendije predložiti imajo svoje prošnje do najkasneje 1. junija t. l. pri štaj. deželnemu odboru v Gradcu. Priložiti je tem prošnjam:
1. Krstni list, da se dokaže, da je prosilec že 17. leto svojega življenja dokončal in da še ni prekoračil 22. leta.
2. Spričevalo okrajnega zdravnika, da je prosilec fizično zmožen za gozdarsko službo v visokem hribovju, zlasti da ima normalni vid in posluš, to spričevalo ne sme biti dalje nazaj datirano, kakor do 15. maja t. l.
3. Potrdilo, da ima prosilec one zmožnosti, ki se

jih pridobi z uspešnim absolviranjem meščanske šole ali treh let spodnje realke oziroma spodnje gimnazije; to potrdilo dajejo dotična šolska spričevala.

4. Potrdilo, da je bil prosilec najmanj dve leti praktično uslužben pri delih in poslovanju gozdarstva ter postranskih strok.

5. Domovinski list.
6. Spričevalo o nrvnosti in dobrem zadržanju, ako to ni že po potrdilu ad 4. dokazano.

7. Ubožno spričevalo.
8. Pravoveljavno izjavo sorodnikov ali dobrotnikov prosilca, da se le ti zavežejo, da bodejo plačali oni del neobhodno potrebnih denarnih in pomožnih sredstev, ki bi bil čez eventualno dobljeno svoto štipendija potreben. Plačevati bi bilo to v svotah in dobah, katere določijo šolsko in vrhovno vodstvo.

Ta izjava podpisati je od zavezanca in dveh prič; tudi se mora legalizirati ali sodnijsko ali pa notarielno. Dotični občinski urad pa ima potrditi, da je zavezanec zmožen teh plačil.

Prosilci, ki zgoraj pod 1—8 označene pogoje ne morejo izpolniti, se ne morejo vpoštovati pri oddaji štipendij; kajti te pogoje se zahteva tudi pri sprejemu v c. k. gozdarsko šolo v Gusswerku.

Opomni se, da bode znašala denarna potrebščina za košto, hrano, perilo in podučna sredstva ter male nabave tekom ednajstmesčne učne dobe okroglo 600 K.

Nadaljne določbe o uredbi te šole, o učnem načrtu, hišnem redu in disciplini se lahko izvejo pri c. k. gozdarski in domskini upravi v Gusswerku.

Gradec, 7. aprila 1909.

Od štaj. deželnega odbora.

Največji dobitek event. 600,000 markov.	Naznanilo sreče.	Dobitke garantira država.
---	------------------	---------------------------

Vabilo k udeležbi na **šansah za dobitke** od države Hamburg garantirane velike denarne loterije, v kateri se mora dobiti gotovo **9 milijonov, 841.476 markov.** Največji dobitek v srečnejšem slučaju: **markov 600.000** odnoso:

Markov 560.000	Markov 300.000
550.000	200.000
540.000	100.000
530.000	60.000
520.000	50.000
515.000	45.000
510.000	40.000
305.000	30.000
303.000	20.000
302.000	15.000
	10.000

i. t. d.

V splošnem obsega loterija, ki obstoji iz 7 razredov, 100.000 srečk z 48.405 dobitkami in 8. premijami, tako da mora skoraj **polovica srečk gotovo dobiti.** Dobitki rastejo od razreda do razreda in sicer znaša največji dobitki 1. razreda ev. M. 50 000, oni 7. razreda ev. M. 600.000. Uradna cena srečk 1. razreda znaša za eno

Celo srečko M. 6 (K 7)	Polovično srečko M. 3 (K 3 50)	Četrtno srečko M. 1 50 (K 1 75)
------------------------	--------------------------------	---------------------------------

Uradni, z državnim znakom opremljeni **načrt srečkovanja**, iz katerega se razvidi vloge za nasledne razrede ter natančni zapisnik dobitkov, pošljem na željo v naprej in to gratis in franco.

Vsak udeležencev dobi uradno listo srečkovanja takoj po izvršeni loteriji.

Dobitki se pod garancijo države takoj izplačajo. Naročila prosim takoj, najkasneje do **30. aprila.** Samuel Heckscher sen. Bankgeschäft, Hamburg 36.

Tukaj izrezati
Naročilno pismo za g. Samuel Heckscher sen., Bankgeschäft, Hamburg 36.

Pošljite mi { celo srečko à M. 6— (K 7—)
polovično „ „ 3— (3 50)
četrtno „ „ 1 50 (1 75)

Naslov: Svoto dobitke vloženo po poštni nakaznici | Kar ni primerno dvignite jo po povzetju. | naj se črta.

Gostilna s hišo

dobro idoča loko ali v okolici se kupi. Primerne ponudbe pod „Preis Nebensache“ na upravo tega lista. 251

Posestvo na deželi

tudi z gospodarstvom mleka se hitro kupi. Prijazne ponudbe pod naznanilom danega kompleksa zemljišč ter kupne cene pod „rasche Erledigung“ na upravo tega lista. 252

Išče se za takoj **delovodja (Partieführer)** s 30—40 delavci za zemljo s temeljno ploščo delovodja K 4—, delavci K 2-80. Doba več let. Dopise sprejema se pod naslovom „Mürzregulierung in Mitterdorf.“

Kolesarji!

Najboljši in najboljši **kolesi** Priznано najboljšie in najbolj ljubljene

monopolno kolesi s freilaufom K 99—

Tisočero priznanj. „Laufmantel“ K 2-40, 42 garancijo, „Luftlaubi“ K 2-95 z garancijo. Napeto z kolo s „freilaufom“ in „Rudolfbremzo“ K 14—, Zanikane (Lenkstange) z grifom K 52 1 garnitura emajliranih valnih plehov K 105. Glavni kolesarski zastoj.

Se pošlja proti naprejšnjemu naplačku.

Avstro-Ogrskem najboljši znana in priljubljena **Multiplex kolesna industrija** Berlin SW. 45, Gitschinerstrasse 15.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina

GESUNDHEIT DEM KRANKEN. STÄRKE DEM SCHWACHEN.

Ta je najpraviše in najboljši zelišč — ter s vrstno in z najboljšim uspehom prarabljaja proti zasledemu kašlju — kašlju v prsih, — kašlju v grlu, kašlju vosti, težkem dihanju, astmi — plem kataru, kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborno, vspeh siguren. Cena franco na vsako pošto za 2 steklenici 3 K vin., 4 steklenice 5 K 80 vin., po povzetju če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenice se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od **P. Jurišiča,** lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija).

Hans Wouk

veletrgovina z mešanim blagom 671 in vinom in žganjem v Poličanah

priporoča p. t. občinstvu svojo bogato zalogo **izbornega špicerijskega blaga**, kakor fine p. moke, vinberle, cibebe, kave, masti, jedilno petrolej itd. kakor tudi zalogo manufakturnega blaga, štofi, druki, platno itd.

Nakupuje žitje, jajca, maslo in poljske pridelke.

Nakup in prodaja dobra pristna narurna vina en gros in en detail. pravo žganje en gros in en detail.

Hlapce,

oženjene, z letnimi spričevali, se za takoj prosto stanovanje, kurjava luč, deputatno po 360 K, prosto držanje krav, svinj in kol 100 K letne službene premije, žena in odra otroci dnevno plačo. Natančne ponudbe sprejema graščina „Steinhof“ pri Radgoni.

Ženitna ponudba.

Mož srednje starosti, z lepim posestvom in kovskim obrtom, želi z mlado, pametno in stopno gospodično, katere najmanj 5000 K premoženja ima in tudi nemško zna vsled zakona se seznanit. Ponudbe v nemškem jeziku „Venus“ na upravo „Stajerca“.

Plahte postlje

za
iz domačega platna
po kron 2'60

v novi veliki trgovini
Johann Koss, Celje
na kolodvorskem prostoru. 167

Puške!

lanca od K 26'—, flobert-puške od K 8-50,
vitele od K 2, samokresi od 5'—, Popravljanje
po ceni.
Cenik s slikami franko.
F. Dušek, Opočno
št. 104 a. d. Staatsbahn, Böhmen.

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
nadomestilo za
anker-pain-expeller
je mano kot sdpeljejoše, izvrstno in bolečine odstranjajoče
sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h,
140 in K 2'—, Pri nakupu tega priljubljene domačega
sredstva naj se pazi na originalne steklenice v škatljah z
svojo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno
to sredstvo.
Dr. Richter-Jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan. 690

Kupi se

1/2 pokrita že rabljena kučija, nadalje dobro
ohranjeni voziček za vleči in enega močnega,
krotkega osla. Vpraša se in oferira hotel Bahn-
hof Jesenice, Gorenjsko. 214

Štiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoja
kolesa (bicikle) proti pov-
zetju. Deli koles čudovito
ceno in dobro. Cenik s sli-
kami franko!
Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 103
a. d. Staatsbahn, Böhmen. 45

Pooblaščen in zaprisežen civilni geometer
Richard Stiger
v MARIBORU, Tegethoffova cesta 44

se priporoča za vsa dela, ki spadajo
v stroko merjenja zemljišč kakor so:
delitve zemljišč, omejitve, do-
ločitve mej, združitev zemljišč,
zravnjanje zemljišč, meritev zemljišč
za železnice, ceste, mostove.
Zmeri tudi manjša posestva, kakor
cele občine, lovska okolišča,
dela načrte stavb in drugih pred-
metov. 43

Priporočam
za spomladansko sezijo
izgotovljenih oblek
za gospode, dame, dečke, deklice in
otroke
v najmodernejših vzorcih in kroju, po zmerno nizkih
cenah. 169
Johann Koss, Celje
na kolodvorskem prostoru na voglu hotela (Stadt
Wien).

Original „Johnston“ amerikske
mašine za žetev
mašine za travo,
žitje in vezanje,
za obračanje
mrva, grablje za
mrvo, mašine za
pripravo kme-
pepeljni, vinske
prese, sadne pre-
še, grozdni mlini,
grozdni reberlji
in vse druge kmetijske mašine izdelujejo in oddajajo v znano
prvo-razredni konstrukciji specialne fabrike
Franz MELICHR, Rudolf BÄCHER
Dunaj III 2, Löwengasse 37.
Natančni ceniki zastonj in franko. 180
Išče se solidne zastopnike in naprej-prodajalce.

Vrtnar

samski, pridni, za nasad zelenjave, zeleno cep-
ljenje trt, mesečno 30 kron, vse popolnoma prosto
in letna službena premija 100 kron se išče za
takoj. Natančne ponudbe s prepisi spričeval na
graščino „Steinhof“ pri Radgoni. 219

veliko manufakturno trgovino **Johann Koss, Celje** na kolodvorskem prostoru
na voglu (Stadt Wien) 170
priporočamo zaradi njene solidnosti in nizkih cen najtoplejše.

Pridna kuharica

pošta, poštna, zanesljiva oseba, večša vsaj za silo
zmožne in zmožna, v hiši in na vrstu pomagati, se išče
za dobro hišo na Gorenjskem. Plača 20 kron. Lahka
pri majhni družini na deželi. Pri hiši in deloma
pomoč sta še hlapec in dekla. Vpraša se pri upravi
„Štajerca“. 231

Jaz Ana Csillag!

z mojimi 185 cm dolgimi
velikanskimi Loreley-lasmi
dobila sem jih po
14 mesečni rabi po meni
iznajdene moje pomade.
Le-ta je edino sredstvo
proti izpadanju las, za
pospeševanje rasti istih, za
okrepčanje lasne plošče,
in kot tako priznana; ona
pospešuje pri gospodih
polno, krepko rasti brade
in daje že po kratki rabi
ravno tako lasem na glavi
kakor bradi naravni svit
in polnost ter jih obvari
pred prehitrim osivljenju
do najvišje starosti.
Vsakdo si lahko do
visoke starosti po rabi od
gospo Ane Csillag same
iznajdene pomade za rast
las svoje lase polne in
dolge ohrani. Nobeno dru-
go sredstvo ne obsega to-
liko lasne redline snovi
kakor Csillag pomada, ki
si je pridobila z vso pra-
vico svetovno ime, kajti
dame in gospodje dosežejo
že po rabi prvega piskerca
najboljši uspeh, keč po-
naha izpadanje las že čez
nekaj dni popolnoma in
se prikaže nova rast las.
Ta uspeh dokazujejo tiso-
čera priznanja, kajti le
resnica krona uspeh.

Cena piskerca 2 K, 4 K, 6 K in 10 K.
Poštna razpošiljate vsak dan pri naprej plačilu ali po poštnem
povzetju celega sveta iz fabrike
Ana Csillag, Dunaj I, Graben št. 14
kamor so poslati vsa naročila.

Prodajalka,

obeh deželnih jezikov zmožna, se sprejme z
1. junijom v neki trgovini z mešanim blagom v
bližini Celja. Znanje manufakturnega blaga se
želi. Vpraša se pri upravi „Štajerca“ ter pri
g. Franz Zangger v Celju. 235

Priložnostni nakup

razne realitete za prodajo od 3 do 50
dobro zemlje, kakor tudi vinogradov; po
nizkih cenah tudi 22 hektolitrov vina. Vpraša
pri g. Franz Lorber, posestnik, Partin, pošta
Sv. Jurij sl. g. 229

Vozički za otroke
za kron 12'—
" " 14'—
" " 16'—
" " 18'—
" " 20'—
in še finejše vsake vrste v novi veliki
trgovini
Johann Koss, Celje
na kolodvorskem prostoru. 168

Oskrbnik za parno žago

ali za prejemanje lesa ali kaj tacega želi svojo
službo takoj ali do 1. julija spremeniti, katera
služba pa stalna biti mora. Vprašanje pri ured-
ništvu tega lista. 236

Katera žena ali dekle? 170
si hoče lepo blago za obleko in
nove sorte terpeči svilni robec ku-
piti, naj gre v novo veliko trgovino
Johann Koss,
Celje.

PAGLIANO-SIRUP.

najuspešnejše sredstvo za čiščenje krvi
prof. ERNESTO PAGLIANO, NEAPEL
legitimirani izdelovalec od njegovega strica pok. prof. Pagiano iz-
najdenega in po njegovem originalnem receptu vestno narejenega
preparata. Postavno priznan glasom odločbe najvišjega sodnega
dvora (Benetke 1903) in od sanitetne nadoblasti.
V steklenicah, škatljicah (prašek)
in komprimiranih tabletah (pilule).
Zahtevajte edino fabriško znamko edino pristnega sirupa
prof. ERNESTO PAGLIANO, NEAPEL
Calata S. Marco 4.
Se dobi v
Real-Apotheke Serrate Braschetti-Ala (južni Tiro).